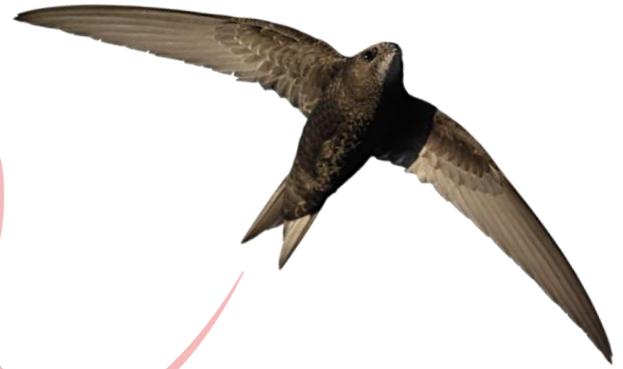

Hoe kan de NMU bijdragen aan Klimaatadaptatie-opgaven van gemeenten en waterschappen?

Ambtelijk Platform Vallei en Veluwe – 2 oktober 2025

Samen voor een mooie en
duurzame provincie Utrecht

Voorstel agenda

- Intro NMU
- Toelichting projecten NMU (NMG)
- Vragen aan gemeenten
- Kansen voor samenwerking
- Contactgegevens

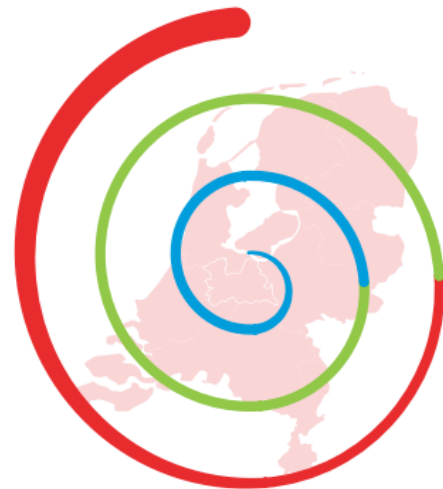
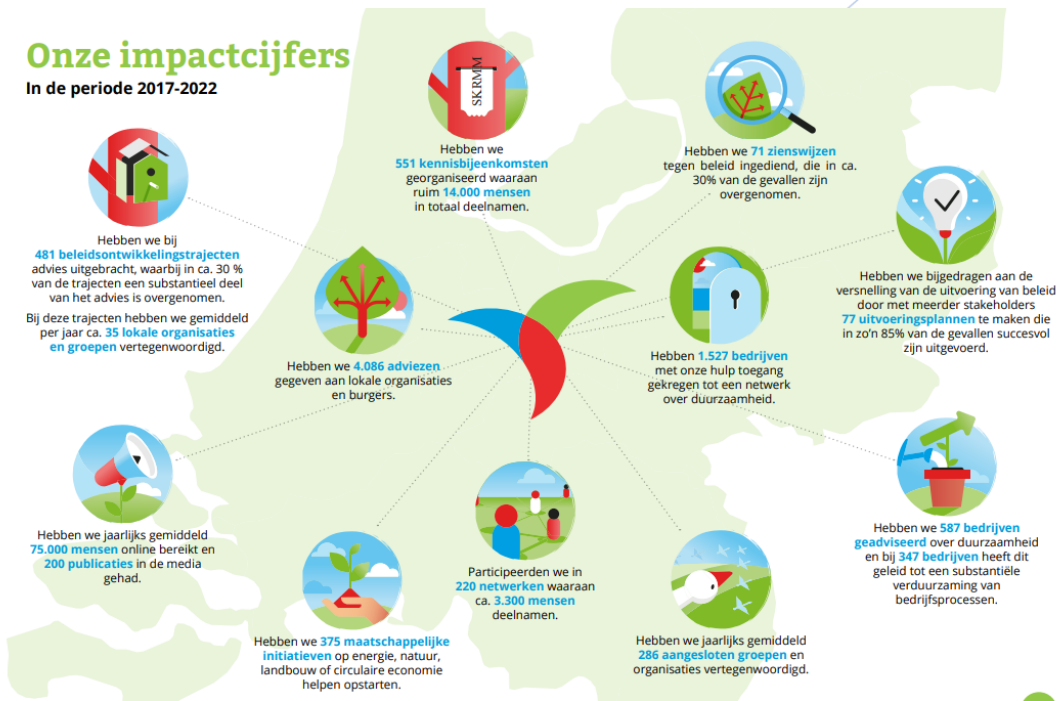
Intro NMU

- Sinds 1972 maakt de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) zich sterk voor een mooie, gezonde en duurzame provincie Utrecht: een provincie met een mooi landschap, een rijke natuur en een schoon milieu. Een provincie waar we duurzaam wonen en werken, zodat de bewoners en ook mensen later en elders van een gezonde leefomgeving kunnen genieten.

Onze impactcijfers

In de periode 2017-2022

● Leefomgeving ● Natuur ● Klimaat

Plan Boom

- Fruitbomen uitdeelacties in **versteende wijken**
- *Deelname: uitvoering acties*
 - Optie 1: Uitdeelactie voor de hele gemeente
 - Optie 2: Bomenactie in één specifieke wijk

<https://planboom.nl/plan-boom-utrecht-voor-gemeentes/>

Kennisnetwerk KLE

- Het vergroten van de **kennis** en **betrokkenheid** voor KLE's in de provincie Utrecht
- **Toename** van verschillende landschapselementen in de provincie Utrecht
- Samenwerking **Landschap Erfgoed Utrecht** en **Natuur en Milieufederatie Utrecht**
- *Deelname: excursies en kennismateriaal*

<https://www.kleinelandschapselementen.nl/>

Heuvelrugtuinen

- [Heuvelrugtuinen](http://www.jouwheuvelrugtuin.nl) helpt woningcorporaties bij het zorgen voor een fijnere, gezondere en beter klimaatbestendige woonomgeving voor huurders.
- *Deelname: een aanplant-actie gericht op de voortuinen of gemeenschappelijke buitenruimte*

www.jouwheuvelrugtuin.nl

Duurzame Daken

- De NMU promoot multifunctioneel gebruik van de daken: biodiversiteit, waterberging, verkoeling, energie-opwek, evt ontmoeten
- Het [NMU Servicepunt Duurzame Daken](#) bevat veel nuttige informatie voor particulieren en bedrijven.
- NMU zet ook *inkoopacties op voor gemeenten of buurten* (bijv [voor Utrecht](#), en voor [de wijk Odenvelt](#) ([incl info-avond](#)))

Deelname: inkoopacties. info-avonden, etc

www.nmu.nl/servicepunt-duurzame-daken/

Groene Buurt, Koele Buurt

- Project in Utrechts minst groene wijken waarin NMU samen met bewoners, gemeente en provincie aan het thema hitte en (groene) verkoeling werkt
- Combinatie van citizen science campagne (metingen van hitte), vergroening (o.a. aanleg van geveltuinen) en voorlichting (o.a. buurtsafari's)
- Betrekken van verschillende doelgroepen (o.a. studenten, bewoners met migratieachtergrond, jongeren)
- <https://www.nmu.nl/project/groene-buurt-koele-buurt/>

Geveltuinburendagen

- **Activatie van bewoners in versteende wijken** om samen met de buren geveltuintjes aan te leggen
- Onderdeel van de campagne '*Groen gaat voor Goed*' binnen NK Tegelwippen
- Samenwerking met Guerilla Gardeners, gefinancierd door provincie Utrecht en HDSR

Toekomstbestendig bouwen

- NMU is partner in het **Convenant Toekomstbestendig Bouwen**
- Belangrijke onderdelen hierin zijn: klimaatadaptatie, biodiversiteit, drinkwater
- NMU schreef Handboek '[Bouwen voor de Toekomst](#)'
- NMU roept gemeenten op dit Convenant op niveau goud te ondertekenen.

Biobased isoleren – natuurlijk koelen

- NMU is partner in de **aanpak Biobased Isoleren**
- NMU activeert en ondersteunt bewonersinitiatieven met kennis, materialen en ondersteuning om biobased isoleren te agenderen in buurt of wijk.
- NMU traint energiecoaches en vrijwilligers om hun burens hierover te adviseren.
- We werken samen aan zichtbaarheid en bewustwording: publiekscampagne (Biobased? Ja, natuurlijk!), delen goede voorbeelden en maken biobased zichtbaar en aantrekkelijk in de regio.

Ondersteuning voor bewonersinitiatieven bij natuurlijk isoleren

Wil je als buurt of bewonersinitiatief aan de slag met natuurlijk isoleren? Er is veel praktische hulp beschikbaar:

- **Veelgestelde vragen** – Het Servicepunt Energie, dé plek voor ondersteuning van bewonersinitiatieven en energiecoöperaties, biedt een uitgebreide FAQ-lijst met antwoorden op vragen van buurtgenoten over natuurlijk isoleren. Vragen? Mail info@servicepuntenergie.nl.
- **Collectieve inkoop** – Ontdek hoe je een gezamenlijke inkoopactie opzet voor biobased isolatiemateriaal.
- **Lokale bedrijven** – Vind bedrijven in jouw regio die werken met natuurlijke isolatiematerialen.
- **Trainingen voor energieambassadeurs** – Volg de training voor energieambassadeurs en stimuleer buurtbewoners met natuurlijk isoleren.
- **Promotiepakket aanvragen** – Vraag via Marieke van Loon van Building Balance een pakket aan met flyers en materiaalvoorbeelden voor je energieloket.
- **Extra subsidie** – Maak gebruik van de landelijke aanvullende subsidie voor biobased isolatiematerialen. Sommige gemeenten, zoals Veenendaal en Nieuwegein, bieden daarnaast extra regelingen. Kijk op de website van jouw gemeente voor de mogelijkheden.
- **Download de tool van KNBB** – Renovatie met biobased materiaal is steeds beter mogelijk. Om de mogelijkheden van dit moment inzichtelijk weer te geven heeft het KNBB een nieuwe tool ontwikkeld. Via de tool ontdek je niet alleen de biobased mogelijkheden van na-isolatie, maar ook mogelijkheden voor keukens, deuren en wanden zijn meegenomen. Naast de materiaalkeuzes vind je ook partijen die dit aanbieden. Je download de tool op deze pagina.

Opleiding vrijwilligers

- We trainen vrijwilligers. Bijvoorbeeld:
 - Afkoppelcoaches
 - Klimaatambassadeurs
 - Duurzame dakcoaches

Lobby en agendering

- gemeenteraadsverkiezingen 2026
 - Suggesties teksten verkiezingsprogramma's
 - De Groene Belofte award
 - Input voor coalitieakkoorden

Kiezers willen...

1. een gezonde woning voor iedereen
2. betaalbare energie voor iedereen
3. groene wijken en schone lucht
4. onafhankelijkheid van buitenlandse grondstoffen
5. gezond leven
6. gezond voedsel van gezonde landbouw
7. een rijke natuur
8. invloed en betrokkenheid

3. Kiezers willen groene wijken en gezonde lucht

Een groene wijk is veel meer dan een mooi uitzicht. Bomen en planten zorgen voor schaduw, koelte en schone lucht. Ze maken buurten aantrekkelijker, gezonder en socialer. Tegelijkertijd helpen groene en waterrijke wijken om schade door hitte en hoosbuien te voorkomen. Luchtvervuiling door mobiliteit, landbouw en houtstook moet omlaag. Investeren in groen levert winst op: voor de gezondheid, de veiligheid én de woningwaarde.

VOORBEELDTekSTEN

En onze Gelderse collega's dan?

- Die kunnen ook helpen!
- www.natuurenmilieugelderland.nl/wij-werken-aan/

Directeur [Frans Davelaar](#)
is aanspreekpunt

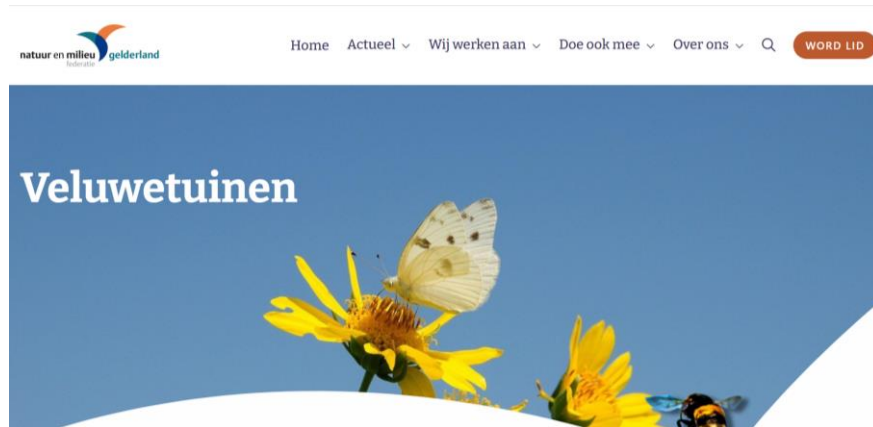
Voedsellandschap van de toekomst (Gelderland)

- verbindt landschap, voedsel, gezondheid en regionale economie.
- is klimaatbestendig en economisch rendabel ecosysteem, met een rijke biodiversiteit.
- Lokaal beginnen, daar waar energie zit, uitbouwen naar gebiedscoöperaties (Voedselcoöperatie IJsselmarke) of andere vormen passend bij omgeving en deelnemers.
- Groot concept, klein beginnen

Veluwetuinen (Gelderland)

- Inwoners faciliteren om tuinen te vergroenen *en* te verduurzamen.
- Advies, motivatie en gezamenlijke (inkoop)acties.
- Waar mogelijk integratie in bredere ontwikkeling van wijk of dorp.

Traineeships (Gelderland)

Jongeren betrekken bij de grote opgaves van nu (Klimaat, biodiversiteit, gezondheid, voedsel)

Koppelen aan beleidsmakers. De toekomst is tenslotte van de jongeren.

Succesvol afgerond traineeship Toekomst van de Veluwe, nu loopt traineeship Natuurinclusieve landbouw, traineeship Klimaat is in ontwikkeling.

De toekomst is jong!

Vragen aan gemeenten

- Welke goede voorbeelden zijn er in jullie gemeenten?
- Wat is jullie grootste belemmering / behoefte?
 - Uitvoeringsprojecten
 - Politieke agendering
 - Meekrijgen bewoners
 - Anders, nl ..

Kansen voor samenwerking

- Samenwerking in concrete uitvoeringsprojecten
- Deelname aan kennisbijeenkomsten
- Samenwerking in werving van lokale deelnemers / vrijwilligers
- Politieke agendering
- Anders, nl ..

Blijf op de hoogte

- We hebben verschillende nieuwsbrieven
- Wil je die ontvangen, meld je dan online even aan!
- <https://www.nmu.nl/inschrijven-nieuwsbrief/>

Ja stuur mij de:

- ☐ NMU nieuwsbrief
- ☐ Nieuwsbrief Jouw Heuvelrugtuin
- ☐ Nieuwsbrief Groen aan de Buurt
- ☐ Nieuwsbrief Klimaatambassadeurs
- ☐ Nieuwsbrief Servicepunt Circulair
- ☐ Nieuwsbrief Servicepunt Energie
- ☐ Nieuwsbrief Plan Boom Utrecht
- ☐ Nieuwsbrief Voedselbossen/agroforestry
- ☐ Nieuwsbrief Avond vol Energie
- ☐ Nieuwsbrief Samen meten Utrecht
- ☐ Persberichten (voor journalisten)

Contactgegevens NMU

Alies van den Berg

Projectleider natuurinclusieve samenleving

[06 38 080 972](tel:0638080972) [E-mail](#)

[LinkedIn](#)

Moritz Harzenetter

Projectleider klimaatadaptatie – gezonde leefomgeving

[06 41 131 660](tel:0641131660) [E-mail](#)

[LinkedIn](#)

Ieke Benschop

Projectleider leefomgeving – duurzame bouw, duurzame daken en circulaire samenleving

[06 16 878 023](tel:0616878023) [E-mail](#)

[LinkedIn](#)

Contactgegevens NMG

Frans Davelaar, directeur

f.davelaar@natuurenmilieugelderland.nl

06 34 11 31 93

